

Nourish the Roots, and the Branches Will Grow

By Elder Dieter F. Uchtdorf
Of the Quorum of the Twelve Apostles

Alimahan ang mga Gamot, ug ang mga Sanga Motubo

Ni Elder Dieter F. Uchtdorf
Sa Korum sa Napulog Duha ka Apostoles

October 2024 general conference

The branches of your testimony will draw strength from your deepening faith in Heavenly Father and His Beloved Son.

Ang mga sanga sa imong pagpamatuod mokuha og kalig-on gikan sa imong nagkalawom nga pagtuo sa Langitnong Amahan ug sa Iyang Hinigugmang Anak.

An Old Chapel in Zwickau

The year 2024 is something of a milestone year for me. It marks 75 years since I was baptized and confirmed a member of The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints in Zwickau, Germany.

My membership in the Church of Jesus Christ is precious to me. To be counted among God's covenant people, with you, my brothers and sisters, is one of the greatest honors of my life.

When I think about my personal journey of discipleship, my mind often goes back to an old villa in Zwickau, where I have cherished memories of attending sacrament meetings of the Church of Jesus Christ as a child. It is there where the seedling of my testimony received its earliest nourishing.

This chapel had an old air-driven organ. Every Sunday a young man was assigned to push up and down the sturdy lever operating the bellows to make the organ work. I sometimes had the great privilege of assisting in this important task.

While the congregation sang our beloved hymns, I pumped with all my strength so the

Usa ka Karaang Chapel sa Zwickau

Ang tuig 2024 maingon ta nga mahinungdanong tuig para kanako. Nagtimaan kini sa 75 ka tuig sukad ko nga nabunyagan ug nakom-pirmahan nga miyembro sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw didto sa Zwickau, Germany.

Ang akong pagkamiyembro sa Simbahan ni Jesukristo bililhon para kanako. Ang maihap uban sa katawhan sa Dios sa pakigsaad, uban kaninyo, mga kaigsoonan, maoy usa sa labing dagkong pasidungog sa akong kinabuhi.

Kon maghunahuna ko sa akong personal nga panaw sa pagkadisipulo, ang akong hunahuna mobalik ngadto sa karaan nga dako ug matahom nga balay sa Zwickau, diin akong gihandom ang mga panumdoman sa pagtambong og mga panagtigom sa sakramento sa Simbahan ni Jesukristo isip usa ka bata. Didto ang binhi sa akong pagpamatuod nakadawat sa labing una nga pag-alima.

Kini nga chapel adunay karaang organ nga bombahan og hangin aron motingog. Kada Dominggo usa ka batan-ong lalaki ang sangonan sa pagduso ug bira sa lig-on nga gunitanan nga maoy mopatingog sa organ. Usahay duna koy dakong kahigayonan sa pagtabang niining mahinungdanon nga buluhaton.

Samtang manganta ang kongregasyon sa atong minahal nga mga himno, mobomba ko

organ would not run out of wind. From the bellows operator seat, I had a great view of some stunning stained-glass windows, one depicting the Savior Jesus Christ and another portraying Joseph Smith in the Sacred Grove.

I can still remember the sacred feelings I had as I looked at those sunlit windows while listening to the testimonies of the Saints and singing the hymns of Zion.

In that holy place, the Spirit of God bore witness to my mind and heart that it was true: Jesus Christ is the Savior of the world. This is His Church. The Prophet Joseph Smith saw God the Father and Jesus Christ and heard Their voices.

Earlier this year, while on assignment in Europe, I had the opportunity to return to Zwickau. Sadly, that beloved old chapel isn't there anymore. It was torn down many years ago to make room for a large apartment building.

What Is Eternal, and What Is Not?

I admit that it's sad to know that this beloved building from my childhood is now just a memory. It was a sacred building to me. But it was just a building.

By contrast, the spiritual witness I gained from the Holy Ghost those many years ago has not passed away. In fact, it has grown stronger. The things I learned in my youth about the fundamental principles of the gospel of Jesus Christ have been my firm foundation throughout my life. The covenant connection I forged with my Heavenly Father and His Beloved Son has stayed with me—long after the Zwickauchapel was dismantled and the stained-glass windows were lost.

“Heaven and earth shall pass away,” Jesus said, “but my words shall not pass away.”

“The mountains shall depart, and the hills be

sa tanan nakong kusog aron dili mahutdan og hangin ang organ. Gikan sa lingkoranan sa tigbomba sa hangin, makita nako ang talagsaong katahom sa dikolor nga mga bildong bintana, may usa nga naghulagway sa Manluluwas nga si Jesukristo ug may lain nga naghulagway ni Joseph Smith diha sa Sagradong Kakahoyan.

Makahinumdom pa gihapon ko sa akong sagradong mga pagbati samtang nagtan-aw ko niadtong nasilawan sa adlaw nga mga bintana samtang naminaw sa mga pagpamatuod sa mga Santos ug nanganta sa mga himno sa Zion.

Nianang balaan nga dapit, ang Espiritu sa Dios mipamatuod sa akong hunahuna ug kasing-kasing nga tinuod kadto—si Jesukristo mao ang Manluluwas sa kalibotan. Kini ang Iyang Simbahan. Si Propeta Joseph Smith nakakita sa Dios nga Amahan ug ni Jesukristo ug nakadungog sa Ilang mga tingog.

Sayo niining tuiga, samtang gihatagan og buluhaton didto sa Uropa, nakahigayon ko sa pagbalik sa Zwickau. Ikasubo lang, kadtong minahal nga karaang chapel wala na didto. Giguba kini daghang tuig na ang milabay aron adunay lugar sa dakong apartment nga bilding.

Unsa ang Mahangtoron, ug Unsa ang Dili?

Moangkon ko nga sakit ang pagkahibalo nga kining minahal nga bilding sa akong pagkabata karon usa na lamang ka panumdoman. Sagrado kadto nga building para nako. Apan bilding lang kadto.

Sukwahi niana, ang espirituhanong pagsaksi nga akong naangkon gikan sa Espiritu Santo niadtong daghang tuig nga milabay na wala mahanaw. Sa tinuod, mas nalig-on kini. Ang mga butang nga akong nakat-onan sa akong pagkabatan-on mahitungod sa sukaranan nga mga baroganan sa ebanghelyo ni Jesukristo mao ang akong lig-on nga pundasyon sa tibuok nakong kinabuhi. Ang koneksiyon sa pakigsaad nga akong gimugna uban sa akong Langitnong Amahan ug sa Iyang Hinigugmang Anak nagpabilin kanako—sa dugay nga panahon human nga gibungkag ang chapel sa Zwickau ug ang dikolor nga bildo nga mga bintana nangawala.

“Matapos ang langit ug ang yuta apan ang akong mga pulong magpabilin gayod sa kanunay.”

“Mangatumpag ang kabukiran ingon man

removed; but my kindness shall not depart from thee, neither shall the covenant of my peace be removed, saith the Lord.”

One of the most important things we can learn in this life is the difference between what is eternal and what is not. Once we understand that, everything changes—our relationships, the choices we make, the way we treat people.

Knowing what is eternal and what is not is key to growing a testimony of Jesus Christ and His Church.

Don't Mistake the Branches for the Roots

The restored gospel of Jesus Christ, as the Prophet Joseph Smith taught, “embrace[s] all, and every item of truth.” But that doesn’t mean that all truth is of equal value. Some truths are core, essential, at the root of our faith. Others are appendages or branches—valuable, but only when they are connected to the fundamentals.

The Prophet Joseph also said, “The fundamental principles of our religion are the testimony of the Apostles and Prophets, concerning Jesus Christ, that He died, was buried, and rose again the third day, and ascended into heaven; and all other things which pertain to our religion are only appendages to it.”

In other words, Jesus Christ and His atoning sacrifice are the root of our testimony. All other things are branches.

This is not to say that the branches are unimportant. A tree needs branches. But as the Savior told His disciples, “The branch cannot bear fruit of itself, except it abide in the vine.” Without a connection to the Savior, to the nourishment found in the roots, a branch withers and dies.

When it comes to nourishing our testimonies of Jesus Christ, I wonder if we sometimes mistake the branches for the roots. This was the mistake Jesus observed in the Pharisees of His

ang kabungtoran, apan ang gugma ko kanimo dili gayod molubad, ug dili usab mahanaw ang akong kasabotan sa pakigdait nga akong gihimo uban kanimo,” nag-ingon ang Ginoo nga nahigugma kanimo.”

Usa sa labing importante nga mga butang nga atong makat-onan niini nga kinabuhi mao ang kalainan tali sa unsa ang mahangtoron ug unsa ang dili. Sa dihang ato kanang masabtan, ang tanan mausab—ang atong mga relasyon, ang mga pagpili nga atong himoon, ang paagi sa atong pagtagad sa mga tawo.

Ang pagkasayod unsa ang mahangtoron ug unsa ang dili, mao ang yawe sa pagpalambo og pagpamatuod ni Jesukristo ug sa Iyang Simbahan.

Ayaw Kasaypi ang mga Sanga sa mga Gamot

Ang gipahiuli nga ebanghelyo ni Jesukristo, sama sa gitudlo ni Propeta Joseph Smith, “[modawat] sa tanan, ug sa matag tipik sa kamatuoran.” Apan wala kana magpasabot nga ang tanang kamatuoran parehas og bili. Ang ubang mga kamatuoran maoy kinauyokan, kinahanglanon, sa gamot sa atong hugot nga pagtuo. Ang uban mga sumpay o mga sanga—bililhon apan kon makonekta lamang sila sa mga sukaranan.

Si Propeta Joseph Smith miingon usab, “Ang sukaranan nga mga baroganan sa atong relihiyon mao ang pagpamatuod sa mga Apostoles ug sa mga Propeta, mahitungod ni Jesukristo, nga Siya namatay, gilubong, ug mibangon sa ikatulong adlaw, ug mikayab ngadto sa langit; ug ang ubang mga butang nga may kalabotan sa atong relihiyon sumpay lamang niini.”

Sa laing pagkasulti, si Jesukristo ug ang Iyang maulaong sakripisyo mao ang gamot sa atong pagpamatuod. Ang ubang mga butang mga sanga.

Wala kini magpasabot nga dili importante ang mga sanga. Ang kahoy nagkinahanglan og mga sanga. Apan sama sa gisulti sa Manluluwas sa Iyang mga disipulo, “Ang sanga dili makabunga gawas kon magpabilin kini sa punoan.” Kon walay koneksiyon sa Manluluwas, ngadto sa pampahimsog nga anaa sa mga gamot, ang sanga malawos ug mamatay.

Kon bahin sa pag-amuma sa atong mga pagpamatuod ni Jesukristo, naghunahuna ko kon usahay masaypan ba nato ang mga sanga sa mga gamot. Kini ang sayop nga nakita ni Jesus

day. They paid so much attention to the relatively minor details of the law that they ended up neglecting what the Savior called “the weightier matters”—fundamental principles like “justice and mercy and faith.”

If you want to nourish a tree, you don’t splash water on the branches. You water the roots. Similarly, if you want the branches of your testimony to grow and bear fruit, nourish the roots. If you are uncertain about a particular doctrine or practice or element of Church history, seek clarity with faith in Jesus Christ. Seek to understand His sacrifice for you, His love for you, His will for you. Follow Him in humility. The branches of your testimony will draw strength from your deepening faith in Heavenly Father and His Beloved Son.

For example, if you want a stronger testimony of the Book of Mormon, focus on its witness of Jesus Christ. Notice how the Book of Mormon testifies of Him, what it teaches about Him, and how it invites and inspires you to come unto Him.

If you’re seeking a more meaningful experience in Church meetings or in the temple, try looking for the Savior in the sacred ordinances we receive there. Find the Lord in His holy house.

If you ever feel burned out or overwhelmed by your Church calling, try refocusing your service on Jesus Christ. Make it an expression of your love for Him.

Nourish the roots, and the branches will grow. And in time, they will bear fruit.

Rooted and Built Up in Him

Strong faith in Jesus Christ doesn’t happen overnight. No, in this mortal world, it’s the thorns and thistles of doubt that grow spontaneously. The healthy, fruitful tree of faith requires

sa mga Pariseo sa Iyang panahon. Gihatagan nila og dako kaayong pagtagad ang medyo ginagmay nga mga detalye sa balaod nga sa katapusan ilang nabaliwala ang gitawag sa Manluluwas nga “mas importanteng mga pagtulun-an”—mga suka-ranang mga baroganan sama sa “hustisya, kaluoy ug pagkamatinud-anon.”

Kon gusto nimo nga alimahan ang usa ka kahoy, dili nimo sabyagan og tubig ang mga sanga. Buboan nimo ang mga gamot. Sa samang paagi, kon gusto ka nga motubo ang mga sanga sa imong pagpamatuod ug mamunga, alimahan ang mga gamot. Kon dili ka sigurado mahitungod sa usa ka partikular nga doktrina o praktis o elemento sa kasaysayan sa Simbahan, pangita og katin-awan uban sa hugot nga pagtuo diha ni Jesukristo. Tinguhaa ang pagsabot sa Iyang sakripisyo alang kanimo, sa Iyang gugma alang kanimo, sa Iyang kabubut-on alang Kanimo. Sunda Siya diha sa pagpaubos. Ang mga sanga sa imong pagpamatuod mokuha og kalig-on gikan sa imong nagkalawom nga pagtuo sa Langitnong Amahan ug sa Iyang Hinigugmang Anak.

Sama pananglit, kon gusto ka nga makaangkon og mas lig-on nga pagpamatuod sa Basahon ni Mormon, tutoki ang pagsaksi niini kang Jesukristo. Bantayi kon sa unsang paagi ang Basahon ni Mormon nagpamatuod Kaniya, unsa ang gitudlo niini mahitungod Kaniya, ug giunsa niini sa pagdapit ug padasig kanimo sa pagduol ngadto Kaniya.

Kon nagtinguha ka og mas makahuloganon nga kasinatian sa mga miting sa Simbahan o sa templo, sulayi sa pagpangita ang Manluluwas diha sa sagradong mga ordinansa nga atong madawat didto. Pangitaa ang Ginoo sa Iyang balaan nga balay.

Kon gibati nimo nga napul-an o nabug-atan kaayo sa imong calling sa Simbahan, sulayi sa pagpunting og usab sa imong serbisyo ngadto ni Jesukristo. Himoa kini nga maoy pagpadayag sa imong gugma alang Kaniya.

Alimahan ang mga gamot, ug ang mga sanga motubo. Ug sa tukmang panahon, mamunga kini.

Nakagamot ug Nakabarog nga Lig-on diha Kaniya

Ang lig-on nga pagtuo diha ni Jesukristo dili basta lang mahitabo. Dili, niining mortal nga kalibotan, ang mga tunok ug mga sampinit sa pagduhaduha dungan nga motubo. Ang himsog,

intentional effort. And a vital part of that effort is making sure we are firmly rooted in Christ.

For example: At first, we may be drawn to the Savior's gospel and Church because we are impressed by the friendly members or by the kind bishop or the clean looks of the chapel. These circumstances are certainly important to grow the Church.

Nevertheless, if the roots of our testimony never grow deeper than that, what will happen when we move to a ward that meets in a less impressive building, with members who aren't so friendly, and the bishop says something that offends us?

Another example: Doesn't it seem reasonable to hope that if we keep the commandments and are sealed in the temple, we will be blessed with a large, happy family with bright, obedient children, all of whom stay active in the Church, serve missions, sing in the ward choir, and volunteer to help clean the meetinghouse every Saturday morning?

I certainly hope that all of us will see this in our lives. But what if it doesn't happen? Will we stay bound to the Savior regardless of circumstances—trusting Him and His timing?

We must ask ourselves: Is my testimony based on what I hope to happen in my life? Is it dependent on the actions or attitudes of others? Or is it firmly founded on Jesus Christ, "rooted and built up in him," regardless of life's changing circumstances?

Traditions, Habits, and Faith

The Book of Mormon tells of a people who "were strict in observing the ordinances of God." But then a skeptic named Korihor came along, mocking the Savior's gospel, calling it the "foolish" and "silly traditions of their fathers." Korihor led "away the hearts of many, causing them to lift up their heads in their wickedness." But others he could not deceive, because to them,

mabungahon nga kahoy sa pagtuo nagkinahanglan og tinuod nga paningkamot. Ug ang usa ka mahinungdanong bahin niana nga paningkamot mao ang pagseguro nga lig-on kitang nakagamot diha ni Kristo.

Sama pananglit: Sa sinugdanan, tingali nadani kita sa ebanghelyo sa Manluluwas ug sa Simbahan tungod nga nakadayeg kita sa mahigalaon nga mga miyembro o sa kabuotan sa bishop o sa kalimpyo sa chapel. Kini nga mga sirkumstansiya importante gayod sa paglambo sa Simbahan.

Apan, kon ang mga gamot sa atong pagpamatuod dili gayod motubo nga mas lawom pa niana, unsa ang mahitabo kon kita mobalhin ngadto sa usa ka ward nga magtigom sa dili kaayo nindot nga bilding, uban sa mga miyembro nga dili kaayo mahigalaon, ug ang bishop misulti og usa ka butang nga makapasilo kanato?

Lain pa nga sanglitanan: Dili ba resonable nga maglaom kita nga kon atong sundon ang mga sugo ug maselyo sa templo, mapanalanginan kita og dako, malipayon nga pamilya nga adunay maalamon, masulundon nga mga anak, tanan kanila magpabilin nga aktibo sa Simbahan, moserbisyo og misyon, mokanta sa ward choir, ug moboluntaryo sa pagtabang sa paglimpyo sa meetinghouse kada Sabado sa buntag?

Naglaom gyod ko nga kitang tanan makakita niini nga mahitabo sa atong kinabuhi. Apan unsa kaha kon dili kini mahitabo? Magpabilin ba kita nga magsunod sa Manluluwas bisan unsa pa ang mga sirkumstansiya—mosalig Niya ug sa Iyang gimbut-an nga tukmang panahon?

Kinahanglang mangutana kita sa atong kaugalingon: Ang akong pagpamatuod ba gibase sa unsay akong gilaoman nga mahitabo sa akong kinabuhi? Nagdepende ba kini sa mga binuhatan o sa kinaiya sa uban? O lig-on ba kining natukod diha ni Jesukristo, "nakagamot ug nakabarog ug nalig-on diha kaniya," bisan pa sa mausabon nga mga sirkumstansiya sa kinabuhi?

Mga Tradisyon, Kinaiya, Mga, ug Pagtuo

Ang Basahon ni Mormon naghisgot mahitungod sa mga tawo nga "higpit nga nagsunod sa mga ordinansa sa Dios." Apan miabot ang madudahon nga ginganlan og Korihor, nagbugalbugal sa ebanghelyo sa Manluluwas, naghingalan niini nga "binuang" ug "kawang nga mga tradisyon sa ilang mga amahan." Si Korihor "naglingla sa mga kasingkasing sa kadaghanan, hinungdan

the gospel of Jesus Christ was much more than a tradition.

Faith is strong when it has deep roots in personal experience, personal commitment to Jesus Christ, independent of what our traditions are or what others may say or do.

Our testimony will be tested and tried. Faith is not faith if never tested. Faith is not strong if never opposed. So don't despair if you have trials of faith or unanswered questions.

We should not expect to understand everything before we act. That is not faith. As Alma taught, "Faith is not to have a perfect knowledge of things." If we wait to act until all of our questions are answered, we severely limit the good we can accomplish, and we limit the power of our faith.

Faith is beautiful because it persists even when blessings don't come as hoped for. We can't see the future, we don't know all the answers, but we can trust Jesus Christ as we keep moving forward and upward because He is our Savior and Redeemer.

Faith endures the trials and the uncertainties of life because it is firmly rooted in Christ and His doctrine. Jesus Christ, and our Father in Heaven who sent Him, together constitute the one undeviating, perfectly reliable object of our trust.

A testimony is not something that you build once and it stands forever. It's more like a tree that you nourish constantly. Planting the word of God in your heart is only the first step. Once your testimony starts to grow, then the real work begins! That's when you "nourish it with great care, that it may get root, that it may grow up, and bring forth fruit." It takes "great diligence" and "patience with the word." But the Lord's promises are sure: "Ye shall reap the rewards of your faith, and your diligence, and patience, and long-suffering, waiting for the tree to bring forth fruit unto you."

nga nahimo silang mga garboso sa ilang pagkad-aotan."Apan ang uban dili mailad, kay para nila, ang ebanghelyo ni Jesukristo labaw pa kay sa tradisyon.

Lig-on ang pagtuo kon aduna kini lawom nga mga gamot sa personal nga kasinatian, personal nga pasalig ngadto ni Jesukristo, wala magdepende kon unsa ang atong mga tradisyon o kon unsay isulti o buhaton sa uban.

Ang atong pagpamatuod sukdon ug sulayan. Ang pagtuo dili pagtuo kon dili gayod masukod. Ang pagtuo dili lig-on kon dili gayod maatbangan. Mao nga ayaw kasagmuyo kon ikaw adunay mga pagsulay sa pagtuo o wala matubag nga mga pangutana.

Dili kita angay nga magdahom nga makasabot sa tanan sa dili pa kita molihok. Dili kana pagtuo. Sama sa gitudlo ni Alma, "Ang pagtuo dili ang pagkaadunay hingpit nga kahibalo sa mga butang." Kon dili kita molihok hangtod nga ang tanan natong mga pangutana matubag, labihan ang atong pagpugong sa maayo nga atong mahimo, ug atong gilimitahan ang gahom sa atong pagtuo.

Ang pagtuo maanindot kay magpadayon kini bisan kon ang mga panalangin dili moabot sama sa gilaoman. Dili nato makita ang umaabot, wala kita mahibalo sa tanang tubag, apan makasalig kita ni Jesukristo samtang magpadayon kita sa unahan ug pag-usbaw tungod kay Siya ang atong Manluluwas ug Manunubos.

Ang pagtuo molahutay sa mga pagsulay ug sa walay kaseguroan sa kinabuhi tungod kay lig-on kini nga nakagamot diha ni Kristo ug sa Iyang doktrina. Si Jesukristo, ug ang atong Amahan sa Langit nga nagpadala Kaniya, silang duha nanglangkob sa usa nga walay pagtipas, hingpit nga masaligan nga tumong sa atong pagsalig.

Ang pagpamatuod dili usa ka butang nga imong itukod sa usa ka higayon ug padayon kining magbarog sa kahangtoran. Mas sama kini sa kahoy nga imong alimahan kanunay. Ang pagtanom sa pulong sa Dios sa imong kasingkasing mao lamang ang unang lakang. Sa higayon nga magsugod na sa pagtubo ang imong pagpamatuod, dayon magsugod na ang tinuod nga trabaho! Mao kana ang higayon nga imong "alimahan kini sa hilabihan nga pag-amping, aron mogamot kini, aron motubo kini, ug mohatag og bunga." Nagkinahanglan kini og "dakong kakugi" ug "pailob sa pulong." Apan ang saad sa Ginoo segurado: "Inyong maani ang mga ganti sa inyong

My dear brothers and sisters, my dear friends, there's a part of me that misses the old Zwickau chapel and its stained-glass windows. But over the past 75 years, Jesus Christ has led me on a journey through life that is more thrilling than I could ever have imagined. He has comforted me in my afflictions, helped me to recognize my weaknesses, healed my spiritual wounds, and nourished me in my growing faith.

It is my sincere prayer and blessing that we will constantly nourish the roots of our faith in the Savior, in His doctrine, and in His Church. Of this I testify in the sacred name of our Savior, our Redeemer, our Master—in the name of Jesus Christ, amen.

pagtuo, ug sa inyong kakugi, ug sa pailob, ug sa pagkamainantuson, nga magpaabot sa kahoy nga mamunga alang kaninyo.”

Minahal nga kaigsoonan, adunay bahin kanako nga naghandom sa karaang chapel sa Zwickau ug sa dikolor nga bildo nga mga bintana niini. Apan sa nangaging 75 ka tuig, si Jesuskristo migiya kanako sa usa ka panaw sa kinabuhi nga mas mahinamon kay sa akong mahanduraw. Mihupay Siya kanako sa akong mga kasakit, mitabang kanako aron makakita sa akong mga kahuyang, miayo sa akong espirituwal nga mga samad, ug mialima kanako sa akong nagtubo nga pagtuo.

Maoy akong sinsero nga pag-ampo ug pana-langin nga kanunay kita nga moalima sa mga gamot sa atong pagtuo diha sa Manluluwas, diha sa Iyang doktrina, ug sa Iyang Simbahan. Niini ako mopamatuod sa sagrado nga ngalan sa atong Manluluwas, atong Manunubos, atong Agalon—sa ngalan ni Jesukristo, amen.